

Uskontojen uhrien tuki UUT ry:n vuosikertomus vuodelta 2025

Kirjoittajat: Iina Gummerus ja Joni Valkila

Ylävasen kuva: UUT sai vieraakseen Porvoon hiippakunnan piispan Bo-Göran Åstrandin ja sairaalapappi Benjamin Häggblomin. Yläoikealla: UUT marssi Helsinki Pride -kulkueessa kesäkuussa 2025. Alarivi vasemmalta: Joni Valkila Norjassa, UUT:n vapaaehtoisten ja jäsenten virkistyspäivä Vallisaaressa, vertaistukiryhmä alkamassa Helsingin toimiloissa.

Sisällysluettelo

Vuosikertomuksen kohokohtia	2
1 Uskontojen uhrien tuki UUT ry	3
2 Yhdistyksen hallitus, henkilöstö, vapaaehtoiset ja jäsenet	3
3 Toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen	3
4 Toiminnan rahoitus	3
5 Vapaaehtoistoiminta	4
6 Vertaistukitoiminta	5
7 Tiedotustoiminta	7
8 Vaikuttamistyö	12
9 Lopuksi	15

Vuosikertomuksen kohokohtia

- UUT tarjosi vertaistukea lähiryhmien lisäksi etäryhmissä, vertaistukipuhelimessa sekä Tukinet-alustalla toteutetuissa tukisuhteissa. Uusina toimintamuotoina perustettiin UUT:n lukupiiri sekä alettiin tarjota hengellisistä taustoista tuleville suunnattua matalan kynnyksen seksuaalineuvontaa.
- Vuoden aikana järjestettiin yhteensä 159 vertaistukitapaamista (+22% edellisvuodesta), joihin osallistuttiin yhteensä 631 kertaa (+29%). Vertaistukipuhelin päivysti vuoden aikana 139 kertaa, ja puhelinpäivystäjät raportoivat vastanneensa vuoden aikana yhteensä 215 puheluu.
- Vertaistoimintaan osallistuneet raportoivat lukuisista toiminnan hyödyistä. Lähes kaikki palautetta antaneet kertoivat kokeneensa tulleeksi hyväksytyksi ja ymmärretyksi vertaistoiminnassa. Monen yksinäisyys oli vähentynyt ja voimavarat lisääntyneet. Valtaosa palautetta antaneista kertoi, että ymmärrys itseä ja omia kokemuksia kohtaan oli vertaistukitoiminnan myötä lisääntynyt, kuten myös ymmärrys hengellisen väkivallan ilmiöistä.
- Vapaaehtoistoiminta oli keskeinen osa UUT:n toimintaa. Vuoden aikana 74 vapaaehtoista (+23% edellisvuodesta) osallistui toimintaan lähes 2000 tunnin edestä. Vapaaehtoiset toimivat vertaistukitehtävissä ja kokemusasiantuntijoina sekä osallistuivat viestinnän kehittämiseen.
- Sosiaalisen median julkaisujen laatuun ja visuaalisuuteen panostettiin, ja se näkyi myös somekanavien tavoittavuuden kasvussa. UUT:lla oli Instagramissa vuoden lopussa noin 1700 seuraajaa (+400 edellisvuoteen verrattuna). Julkaisut tavoittivat 57 000 tiliä (+221%) ja niitä näytettiin 229 000 kertaa.
- UUT oli jälleen näkyvästi esillä suurimmissa medioissa kuukausittain. Tässä vuosikertomuksessa listataan noin 30 merkittävintä esiintymistä.
- UUT osallistui yhteiskunnalliseen keskusteluun ja lainsäädäntöön liittyvään vaikuttamistyöhön sekä teki yhteistyötä viranomaisten, tutkijoiden, oppilaitosten ja uskonyhteisöjen kanssa.

1 Uskontojen uhrien tuki UUT ry

Uskontojen uhrien tuki UUT ry on ainoa Suomessa toimiva järjestö, joka keskittyy edistämään perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista uskonnollisten yhteisöjen keskuudessa sekä tukemaan hengellistä väkivaltaa kokeneita ja heidän läheisiään. UUT:n visiona on yhteiskunta, jossa jokaisella on vapaus uskoa tai olla uskomatta ilman pelkoa tai painostusta, ja jossa hengelliseen väkivaltaan puututaan niin uskonyhteisöjen kuin yhteiskunnan taholta.

2 Yhdistyksen hallitus, henkilöstö, vapaaehtoiset ja jäsenet

Vuoden 2025 hallituksessa toimivat **Pia Puolakka** (puheenjohtaja), **Kristiina Ahté** (1. varapuheenjohtaja), **Ella Hussa** (2. varapuheenjohtaja), **Anne Elisabet Belt** (sihteeri), **Anniina Rousu** (rahastonhoitaja) ja **Miika Koskela**. UUT:n hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa.

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 26.4.2025 ja syyskokous 22.11.2025. Hallituksesta vapautui kolme paikkaa. Uusiksi jäseniksi kolmen vuoden kaudelle 2026-2028 valittiin **Milla Heinonen** ja **Sara Al Husaini** sekä yhden vuoden kaudelle **Eija Saarenmaa**. "Vanhoista" hallituksen jäsenistä vuonna 2026 hallituksessa jatkavat **Anne Elisabet Belt**, **Ella Hussa** ja **Anniina Rousu**.

Joni Valkila työskenteli toiminnanjohtajana ja **Iina Gummerus** vertaistukitoiminnan koordinaattorina. Työsuhteessa olevien lisäksi UUT:n henkilökunnan ja vapaaehtoisten työnohjaajana toimi **Katriina Järvinen** ja IT-asiantuntijana **Wilhelm von Konow**.

Yhteensä 74 henkilöä teki vapaaehtoistyötä UUT:ssa. Vuoden 2025 lopussa yhdistyksellä oli 407 jäsentä. UUT:n vertaistoiminta on kaikille avointa, eikä siihen osallistuminen edellytä jäsenyyttä.

3 Toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen

UUT:n vuotuinen kehittämis- ja virkistyspäivä järjestettiin Helsingissä 29.3.2025. Päivä alkoi yhteisellä museovierailulla, jonka jälkeen UUT:n hallitus, vapaaehtoiset ja henkilökunta ideoivat yhdessä toiminnan kehittämistä. Painopisteenä tällä kertaa oli UUT:n digiviestinnän kehittäminen ja vapaaehtoisten osallistaminen järjestön viestintään. Pian kehittämisspäivän jälkeen perustettiin vapaaehtoisista koostuva someviestintätiimi.

Vertaistukitoiminnan palautteenkeruusta on tehty aiempaa jatkuvampaa, ja vapaaehtoisten havaintoja hyödynnetään entistä enemmän toiminnan arvioinnissa. UUT:n hallitus ja henkilökunta seurasivat ja arvioivat vertaistuki-, tiedotus- ja vaikutustoimintaa myös kuukausittain hallituksen kokouksissa.

4 Toiminnan rahoitus

STEA:n rahoitus toiminnalle oli 151 043 euroa vuonna 2025. Tämä oli saman verran kuin edellisenä vuonna. Vaikka yhteiskunnassa on paineita järjestöjen rahoituksen leikkauksille, STEA ei ole leikannut UUT:n rahoitusta. Rahoitus mahdollisti siis samankaltaisen toiminnan kuin esimerkiksi edellisenä vuonna. Yleinen hintojen nousu viime vuosien aikana on kuitenkin johtanut siihen, että olemme joutuneet hieman karsimaan toimintoja aiempiin vuosiin verrattuna.

UUT sai jäsenmaksuja vuonna 2025 yhteensä 4 568,68 euroa ja lahjoituksia 10 548,96 euroa. Saatujen lahjoitusten turvin voidaan tulevina vuosina toteuttaa toimintamuotoja, joita on säästösyistä jätetty toteuttamatta viime vuosien aikana. Lahjoitukset tuovat myös kaivattua pelivaraa UUT:n talouteen. UUT:n toimintakenttä on laaja ja toiminta kehittyy jatkuvasti. Saamme jatkuvasti uusia yhteistyötarjoituksia ja uusia toimintamahdollisuuksia avautuu. Mahdollisuudet aiempaa suurempaan yhteiskunnan rahoitukseen ovat rajallisia tilanteessa, jossa useimpien järjestöjen rahoitusta leikataan. Näistä syistä lahjoituksia ja jäsenmaksuja tarvitaan myös tulevaisuudessa.

5 Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta mahdollistaa osaltaan UUT:n laajan vertaistuki-, tiedotus- ja vaikutustoiminnan. UUT:n vapaaehtoiset toimivat monenlaisissa tehtävissä. He ohjaavat vertaistukiryhmiä, päivystävät vertaistukipuhelimessa ja tarjoavat kahdenkeskistä tukea verkkotukisuhteiden kautta.

Vapaaehtoiset toimivat myös kokemusasiantuntijoina esimerkiksi esiintyen tiedotusvälineissä, oppilaitoksissa ja erilaisissa tilaisuuksissa. Vapaaehtoiset osallistuvat myös sisällöntuotantoon ja viestinnän kehittämiseen.

74 henkilöä (+23% edellisvuodesta) osallistui vapaaehtoistoimintaan yhteensä 1930 tunnin edestä vuoden 2025 aikana. 14 uutta vapaaehtoista aloitti vuoden aikana.

Vertaistukitoiminnan koordinaattori tuki vapaaehtoisia työssään ja perehdytti heidät tehtäviinsä. Vapaaehtoisille oli tarjolla säännöllistä työnohjausta ryhmä- ja yksilömuotoisen työnohjauksen muodossa. Lisäksi vapaaehtoisille tarjottiin koulutusta kokemusviestintään ja uskonyhteisöissä esiintyvään ihmiskauppaan liittyen. Elokuussa UUT:n vapaaehtoisille ja jäsenille järjestettiin virkistysretki Vallisaareen Helsinki Biennaali -tapahtumaan.

5.1 Vapaaehtoistoiminnan arviointi

Vapaaehtoisilta kerättiin palautetta UUT:n vapaaehtoistoiminnasta loppuvuodesta 2025. Palautekyselyyn vastasi 18 vapaaehtoista. He kertoivat kokeneensa vapaaehtoisena toimimisen pääosin erittäin merkityksellisenä: he saivat mahdollisuuden auttaa muita, vaikuttaa yhteiskunnallisesti ja kokea työnsä tärkeäksi. He kertoivat myös kokeneensa vertaisuutta ja yhteisöllisyyden tunnetta. Myös perehdytykseen, koulutuksiin, työnohjaukseen ja työntekijöiltä saatuun tukeen oltiin tyytyväisiä.

6 Vertaistukitoiminta

UUT järjesti vertaistukea etä- ja lähiryhmien, vertaistukipuhelimen, verkkotukisuhteiden ja sosiaalisen median välityksellä. Syksyllä alettiin lisäksi tarjota seksuaalineuvonnallista keskustelutukea Tukinetin verkkoalustalla.

6.1 Ryhmätoiminta

Vuoden aikana järjestettiin yhteensä 159 vertaistukitapaamista, joihin osallistuttiin yhteensä 631 kertaa (ohjaajia ei laskettu mukaan). Vuonna 2024 vastaavat luvut olivat 130 ja 491, eli vertaistukitapaamisten määrä kasvoi 22% ja kohtaamiskertojen määrä 29%.

Kasvotusten kokoontuvia vertaistukiryhmiä järjestettiin seitsemällä paikkakunnalla:

- Helsinki: yleinen ryhmä, sateenkaariryhmä, Jehovan todistaja -taustaiset ja karismaattiset taustat
- Jyväskylä: yleinen ryhmä
- Kokkola: yleinen ryhmä
- Kuopio: yleinen ryhmä
- Oulu: yleinen ryhmä
- Tampere: yleinen ryhmä
- Turku: yleinen ryhmä

UUT saa vertaistukiryhmiä varten tiloja korvauksetta tai pientä korvausta vastaan seuraavilta yhteistyökumppaneilta: Tampereen seudun vertaiskeskus (Tampere), Lounatuulet Yhteisötalo (Turku), Pohjois-Savon Näkövammaiset ry (Kuopio), Kansalaistoiminnankeskus Matara (Jyväskylä) ja Mielenviireys ry (Oulu). UUT on Lounatuulet Yhteisötalo ry:n yhteisöjäsen.

Varsinaisten vertaistukitapaamisten lisäksi eri paikkakunnilla järjestettiin joitain vapaamuotoisempia tapaamisia, kuten kesäkokouksia ja pikkujouluja.

Lähiryhmien lisäksi järjestettiin useita Google Meet -alustalla tapaavia etäryhmiä:

- Sateenkaariryhmä
- Jehovan todistaja -taustaiset
- Lestadiolaistaustaiset
- Karismaattisista taustoista tulevat
- Englanninkielinen etäryhmä
- Suljettu Uudet juuret -etäryhmä uskonyhteisöistä irtautuneille

Uutena toimintamuotona perustettiin myös kaksi UUT-teemaista lukupiiriä, joista toinen kokoontui Helsingissä ja toinen etänä. Lukupiiri sai alkunsa osallistujilta nousseesta toiveesta tavata samankaltaisista taustoista tulevia ihmisiä vertaistukiryhmiä vapaamuotoisemmissa merkeissä.

Yllä mainittujen vakiintuneiden vertaistukiryhmien lisäksi UUT järjesti vertaistukitapaamisia vanhoillislestadiolaisten Suviseuroilla toimineille tarra-aktivisteille sekä eräästä pienestä yhteisöstä irtautuneille ihmisille.

Eniten kasvua tapaamis- ja osallistujamäärissä vuonna 2025 näkyi UUT:n sateenkaariryhmissä. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvista on kasvanut vuosien varrella yksi UUT:n vertaistuen merkittävimmistä kohderyhmistä.

6.2 Vertaistukipuhelin

Vertaistukipuhelin päivysti vuoden aikana 139 kertaa 12 vapaaehtoisen voimin. Puhelinpäivystystä järjestettiin kolmesti viikossa loma-aikoja lukuun ottamatta, minkä lisäksi järjestettiin muutamia erillisiä soittoaikoja ruotsiksi ja englanniksi.

Puhelinpäivystäjät raportoivat vastanneensa vuoden aikana yhteensä 215 puheluun. Soittajia oli noin 70. Soittajien määrä pysyi suunnilleen samana edellisvuoteen verrattuna, mutta vastattujen puheluiden määrä nousi 27%. Tätä selittää muutamalta yksittäiseltä henkilöltä – niin sanotuilta toistuvaissoittajilta – tulleiden soittojen lisääntynyt määrä.

Puhelut koskivat useita eri uskonyhteisöjä, mutta eniten puheluita tuli aiempien vuosien tapaan lestadiolaisuuteen, helluntailaisuuteen, muuhun karismaattiseen kristillisyyteen ja Jehovan todistajiin liittyen. Puheluissa eniten käsitellyt teemat olivat hengellinen väkivalta, uskonyhteisöstä irtautuminen, omaan uskonyhteisöön liittyvät ristiriitaiset ajatukset ja tunteet sekä huoli läheisestä.

Osa puheluista tuli kohderyhmään kuulumattomilta tai sisälsi häirinnän elementtejä. Tämä on yleinen auttavien puhelinten ongelma. Ilmiötä käsiteltiin vuoden aikana useaan otteeseen työnhajauksissa sekä koordinaattorin ja puhelinpäivystäjien välisissä keskusteluissa. Koordinaattori kehitti toimintaohjeita, perehdytystä ja teknisiä ratkaisuja haastaviin tilanteisiin liittyen.

6.3 Verkkotukisuhteet

UUT jatkoi syksyllä 2023 aloitettua tukisuhdetoimintaa MIELI ry:n Tukinet-alustalla. Tukisuhde on anonyymi, ja se muodostetaan tukea hakevan ja UUT:n vapaaehtoisen vertaistukijan välille. Tukisuhde mahdollistaa tukea tarvitsevalle jatkuvampaa ja henkilökohtaisempaa tukea kuin UUT:n muut vertaistuen muodot.

Uusia tukisuhhteita aloitettiin vuoden aikana kahdeksan. Tukisuhhteiden pituus vaihteli parista viestistä useamman kuukauden kestäneeseen viestittelyyn.

6.4 Seksuaalineuvonta hengellisistä taustoista tuleville

UUT alkoi tarjota syksyllä seksuaalineuvonnallista tukisuhdetoimintaa hengellisistä taustoista tuleville. Tukisuhteet toteutuivat Tukinetin alustalla, ja tukihenkilöinä toimi kaksi UUT:n vapaaehtoista sekä työntekijä **Iina Gummerus**, joilla kaikilla on seksologian alan koulutusta. Tukimuoto on lyhytkestoista neuvonnallista tukea – ei seksuaaliterapiaa.

Monissa uskonyhteisöissä seksuaalisuuteen kohdistuu merkittävää rajoittamista, ja moni on jäänyt vaille laadukasta seksuaalikasvatusta. Tällaisessa ympäristössä eläneellä voi olla korostunut tarve käsitellä seksuaalisuuteen liittyviä aiheita turvallisesti, esittää kysymyksiä, joita ei ole aiemmin saanut kysyä sekä rakentaa hyväksyvämpää suhdetta omaan kehoon ja seksuaalisuuteen. UUT:n seksuaalineuvonta vastaa tähän tarpeeseen.

Loppuvuoden aikana aloitettiin kuusi seksuaalineuvontasuhdetta. Palvelun tarjoamista on tarkoitus jatkaa ja kehittää vuonna 2026.

6.5 Facebookissa toimivat vertaisryhmät

UUT ylläpiti Facebookissa kahdeksaa erilaisista taustoista tuleville suunnattua vertaisryhmää. Ryhmissä oli yhteensä 1 449 jäsentä, joista aktiivisia oli vuoden aikana 586. Ryhmissä julkaistiin vuoden aikana yhteensä 284 julkaisua. Fb-ryhmien aktiivisuudessa on ollut viime vuosina merkittävää laskua. Tulevina vuosina on kannattavaa pohtia korvaavia vertaistuen kanavia, joiden kautta UUT voisi tavoittaa paremmin myös nuorempaa kohderyhmää.

Lisäksi UUT teki tiedotusyhteistyötä entisten Jehovan todistajien ylläpitämän Facebook-vertaisryhmän ja Discord-palvelimen kanssa.

6.6 Vertaistoiminnan arviointi

Vertaistoimintaa arvioitiin jatkuvan palautteenkeruun, vuosittaisen kyselyn sekä vapaaehtoisten ja työntekijöiden tekemän havainnoinnin muodossa.

UUT:n vuonna 2025 tarjoama vertaistuki arvioitiin erittäin onnistuneeksi. Vapaaehtoisten ja henkilökunnan havainnot toiminnasta tukivat näitä arvioita.

Palautekyselyihin vastanneista:

- 95% koki saaneensa toiminnasta kaipaamaansa tukea tai apua (n=75)
- 99% koki tulleen hyväksytyksi ja ymmärretyksi UUT:n toiminnassa (n=75)
- 96% koki ymmärryksen itseä ja omia kokemuksia kohtaan kasvaneen (n=75)
- 94% koki ymmärryksensä hengellisestä väkivallasta kasvaneen (n=71)
- 100% koki hyötynensä muiden kokemusten kuulemisesta (n=52)
- 92% koki voimavarojensa lisääntyneen (n=24)
- 47% oli muodostanut toiminnan myötä uusia sosiaalisia suhteita (n=19)

7 Tiedotustoiminta

UUT teki näkyvää tiedotustyötä myös vuonna 2025. Yhdistys on onnistunut vakiinnuttamaan asemansa uskonnollisista yhteisöistä irtautuneiden tukijana ja kriittisen keskustelun asiantuntijana Suomessa.

7.1 UUT mediassa

UUT oli vahvasti esillä tiedotusvälineissä vuonna 2025. Yhdistyksen asiantuntijat, vapaaehtoiset ja vertaistoiminnan kautta löytyneet haastateltavat kommentoivat laajasti uskonyhteisöjen ongelmakohtia.

Suurimpia keskustelunaiheita olivat hengellinen väkivalta ja siihen saatava tuki, sateenkaari-ihmisten asema uskonyhteisöissä, karismaattisen kristillisyyden ja vanhoillislestadiolaisen liikkeen ongelmalliset piirteet sekä Jehovan todistajien toimintaan liittyvät oikeudelliset ja eettiset kysymykset.

Alla on listattuna mediaesiintymisiä vuodelta 2025.

- UUT:n asiantuntijaa **Thorleif Johanssonia** haastateltiin Kirkko ja kaupunki -lehden (15.1.2025) jutussa, joka käsitteli rukousta: “Rukous voi tuntua lämpimältä halaukselta, mutta sillä voi myös loukata – lukijat kertovat kokemuksiaan”. Thorleif kertoi siitä, miten rukousta voidaan käyttää hengellisen väkivallan välineenä. Esimerkiksi sateenkaari-ihmisen “eheytymisen” puolesta voidaan rukoilla henkilön läsnäollessa.
- **Joni Valkilaa** haastateltiin norjalaisessa Dagen-lehdessä 8.2.2025. Joni kommentoi Norjassa meneillään ollutta oikeudenkäyntiä, jossa Jehovan todistajat olivat haastaneet Norjan valtion oikeuteen. Oikeudenkäynnistä kerrotaan lisää tässä vuosikertomuksessa alla kohdassa “kansainvälinen vaikutustoiminta”.
- Ruotsinkielisten helluntailaisten lehti Livet julkaisi teemanumeron hengellisestä väkivallasta helmikuussa 2025. UUT:n asiantuntija **Maria Björkmark** oli näkyvästi esillä kertomassa hengellisestä väkivallasta ja UUT:n toiminnasta. Hengellinen väkivalta ja UUT olivat näkyvästi esillä myös Helluntaikirkon toiminnanjohtaja **Esko Matikaisen** kirjoittamassa artikkelissa “Kohti turvallista seurakuntaa” Ristin Voiton Paimen Plus -liitteessä 2/2025.
- Iltalehti uutisoi 20.3.2025 Koivuniemen lahkosta. **Joni Valkilaa** haastateltiin ja hän mainosti UUT:n tarjoamaa vertaistukea.
- **Joni Valkila** kommentoi keskustelua seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuoli-identiteetin muutostoitimien (nk. eheyttämisen) kriminalisoimisesta Helsingin Sanomissa ja Helsinki Timesissa 29.3.2025: “Eheytyshoitoäänestys antoi toivoa, mutta sitten ministeri kommentoi – Näin hoitojen kieltämistä kannattavat nyt ajattelevat” ja “Parliament backs conversion therapy ban, but government stalls on law”.
- Svenska Yle julkaisi 5.5.2025 Spotlight-dokumentin “Gud hatar skilsmässa” (“Jumala vihaa avioeroa”), joka käsittelee avioliiton solmimiseen ja avioliitossa pysymiseen pakottamista ja painostamista uskonyhteisöissä. **Joni Valkilaa** haastateltiin. Ohjelmaan oli löydetty haastateltavia UUT:n verkostojen kautta.
- **Eija-Riitta Korhola** haastatteli **Thorleif Johanssonia** 18.5.2025 Radio Deissä ER Korhola Podcastissa. Johansson kertoi podcastissa oman tarinansa ja puhui terveestä ja sairaasta

karismaattisuudesta. **Thorleif Johansson** esiintyi Radio Deissä samoihin aiheisiin liittyen myös Retroäijät-podcastin jaksossa “Mitä saa sanoa? – 10/2025”.

- Kirkko ja kaupunki 3.6.2025: ”Kielilläpuhuminen on ihan normaalia, ja joskus ihmiset saattavat saada profetioita” – helluntailaisia noin sadasta maasta kokoontuu tällä viikolla Helsingissä. Ilta-Sanomat uutisoi samasta aiheesta 5.6.2025 otsikolla “Helsingissä harvinainen uskonnollinen jättikokoontuminen”. Molemmissa jutuissa haastatellaan myös tapahtumaan osallistunutta **Joni Valkilaa**. UUT mainitaan samaan tapahtumaan liittyen myös Ilta-Sanomien 8.6.2025 julkaistussa nuorten osallistumista koskevassa jutussa “Maan ja taivaan välillä”.
- UUT:n hallituksen jäsen, vanhoillislestadiolaistustainen **Miika Koskela** kertoi tarinansa Ilta-Sanomien 26.6.2025 julkaistussa laajassa jutussa “Polulta harhautunut”. Miika jakoi tarinansa ja kertoi UUT:n toiminnasta myös vl-liikettä käsittelevässä Läpi rajojen -podcastissa 5.6.2025: “Ei pyydetty enää puhumaan”.
- Suvisuurojen tarra-aktivismi herätti kesällä laajaa julkista keskustelua vanhoillislestadiolaiseen liikkeeseen kuuluvien seksuaali- ja ihmisoikeuksista. UUT seurasi keskustelua ja järjesti tarra-aktivistille vertaistukea. **Iina Gummerus** kirjoitti 30.6.2025 UUT:n nettisivuille ja sosiaaliseen mediaan tekstin aiheeseen liittyen: “Kritiikin vaientaminen ei suojele yhteisöä – se rikkoo sen”. Lisäksi UUT mainitaan Helsingin Sanomien jutussa 10.7.2025: “Tarra-aktivistit: Suvisuurojen tapahtumista tehty useita rikosilmoituksia”.
- UUT:n puheenjohtaja **Pia Puolakka** vieraili 16.7.2025 Huomenta Suomessa keskustelemassa hengellisestä väkivallasta yhdessä Malkus ry:n Voimavaraksi-hankkeen hankekoordinaattori **Riku Karppisen** kanssa: “Kun usko muuttuu vallankäytöksi – mitä tapahtuu rakkauden nimissä?”
- Apu julkaisi 20.6.2025 Lahkon jälkeen -podcastin, johon etsittiin haastateltavia UUT:n verkostojen kautta.
- Iltalehti uutisoi Siiloan-seurakunnan telttakokouksesta 9.8.2025: “Ei meitä ole tarkoitettu niin”. Toimittaja osallistui herätyskokoukseen, keskusteli siellä ihmisten kanssa ja kysyi **Joni Valkilalta** tällaisen herätyskristillisyyden ongelmallisista piirteistä.
- Long Play julkaisi 30.8.2025 pitkän tutkivan jutun Uudellamaalla toimineesta tanssiyhteisöstä, joka paljastui kultiksi: “Ovi oli koko ajan auki.” **Pia Puolakkaa** haastateltiin juttua varten.
- Ilta-Sanomat julkaisi 3.10.2025 jutun islamista irtautumiseen liittyen: “Uskonnon uhri”. Haastateltava **Mehmet Dasci** löytyi UUT:n kautta. Myös **Joni Valkilaa** haastateltiin.
- **Pia Puolakkaa** haastateltiin Savon Sanomiin 30.9.2025: “Pia Puolakka näkee työssään ihmisten pimeän puolen – ”Rikollisten julkisesta käyttäytymisestä ei pidä vetää liian suoria johtopäätöksiä.””

- **Joni Valkila** kommentoi lapsille suunnattuja uskonnollisia materiaaleja Ilta-Sanomissa 27.9.2025: “Mies jakeli uskonnollisia sarjakuvia lapsille – lue itse.”
- Yle julkaisi 26.10.2025 jutun, joka käsitteli heinoslaisuutta: “Alexis lever i en sluten domedagsgrupp i Finland.” Haastateltavana toimi **Maria Björkmark**. Myös UUT:n tarjoama tuki sai näkyvyyttä.
- **Thorleif Johansson** esiintyi UUT:n edustajana Pastorin pulinat -kanavalla Youtubessa 18.11.2025 julkaistussa haastattelussa “UUT:n edustaja osallistui Howard-Brownen tilaisuuteen”. Hän kertoi uuskarismaattisen kristillisyyden ilmiöistä.
- Jehovan todistajat tekivät poliisille tutkintapyyntöön liittyen teksteihin, joita on julkaistu UUT:n nettisivuilla. **Joni Valkila** sai marraskuussa 2025 valtakunnansyyttäjän tekemän syyttämättäjäätämispäätöksen tässä asiassa. AvoidJW-sivusto uutisoi asiasta loppuvuodesta: “The Joni Valkila Ruling: Finland Backs Scrutiny of Harmful Faith Practices”. Asia on kansainvälisestäkin kiinnostava, koska Jehovan todistajat ovat pyrkineet vaientamaan oikeusteitse kritikoita ympäri maailmaa.
- Iltalehti julkaisi 8.12.2025 Koivuniemen lahkoa käsittelevän jutun: “Herrani, otatko kahvia?” **Joni Valkilaa** haastateltiin.

7.2 UUT sosiaalisessa mediassa

2025 oli UUT:lle hyvä vuosi myös sosiaalisessa mediassa. Keväällä perustettiin vapaaehtoisten viestintätiimi, jonka jäsenet kouluttautuivat kokemusviestintään liittyen. Vapaaehtoistiimi ja koordinaattori kokoontuivat vuoden aikana kolmesti suunnittelemaan ja kehittämään UUT:n someviestintää. Useat tiimin jäsenet kirjoittivat omia kokemustarinoitaan, jotka julkaistiin sosiaalisessa mediassa ja UUT:n nettisivuilla. Julkaisut saivat paljon näkyvyyttä ja toivat uusia ihmisiä UUT:n viestinnän piiriin.

Sosiaalisen median julkaisujen laatuun, visuaalisuuteen ja brändin erottuvuuteen panostettiin, ja se näkyi myös somekanavien tavoittavuuden kasvussa. UUT:lla oli Instagramissa vuoden lopussa vajaat 1 700 seuraajaa (+400 edellisvuoteen verrattuna). Julkaisut tavoittivat 57 000 tiliä (+221%) ja niitä näytettiin 229 000 kertaa. Sisällön vuorovaikutusten määrä kasvoi 100%. Facebookissa seuraajia oli 3 100 ja julkaisuja katsottiin 119 000 kertaa (tavoittavuusluku ei ollut saatavilla).

YouTubessa tilaajia oli noin 600. Uusia YouTube-videoita ei julkaistu, mutta vanhoja videoita katsottiin 5 100 kertaa vuoden aikana. UUT lopetti viestimisen X-palvelussa ja perusti loppuvuodesta LinkedIn-sivun, jota on tavoitteena kasvattaa vuonna 2026. Pyrimme LinkedInissä tavoittamaan erityisesti ammattilaisia, jotka saattavat kohdata työssään hengellistä väkivaltaa kokeneita.

7.3 Nettisivut ja uutiskirje

Palvelintilastojen mukaan UUT:n nettisivuilla kävi vuoden 2025 aikana 81 000 uniikkia vierailijaa ja analytiikkatyökalun (Google Analytics) mukaan kävijöitä oli noin 30 000. Suuremmasta luvusta merkittävän osan voi olettaa olevan bottiliikennettä. Ihmisvierailijoiden määrä on oletettavasti lähempänä 30 000 vierailijaa.

Nettisivuille tuotettiin uutta sisältöä hengellisestä väkivallasta: sen määritelmästä ja eri muodoista, hengellistä väkivaltaa kokeneen kohtaamisesta, pakottavasta kontrollista uskonyhteisöissä sekä siitä, millaisissa tapauksissa hengellinen väkivalta voi täyttää rikoksen tunnusmerkit.

Vuoden aikana lähetettiin kuusi uutiskirjettä. Uutiskirjeellä oli 562 tilaajaa.

8 Vaikuttamistyö

UUT teki vuonna 2025 monipuolista vaikuttamistyötä hengellisen väkivallan ehkäisemiseksi ja tietoisuuden lisäämiseksi yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

8.1 Lainsäädäntöön ja julkiseen päätöksentekoon vaikuttaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) edistivät Väkivallaton lapsuus -toimenpideohjelmaa ja sen seuraavan vaiheen suunnittelua. STM ja THL käynnistivät prosessin, jossa uskonyhteisöjen ja järjestöjen edustajat sekä viranomaiset tapaavat ja keskustelelevat toimista lasten oikeuksien edistämiseksi uskonyhteisöissä. UUT on mukana tässä prosessissa.

Joni Valkila osallistui eheytyshoitojen kriminalisointia koskevasta lakialoitteesta käytyyn keskusteluun eduskunnassa 5.5.2025 pidetyssä vihreiden eduskuntaryhmän koolle kutsumassa tapaamisessa.

Eduskunnan ihmisoikeusverkosto, Amnestyn Suomen osasto, Ihmisoikeusliitto ja Monika-Naiset liitto järjestivät “Kohti pakottavan kontrollin kriminalisointia” -seminaarin 16.10.2025. Seminaarissa luettiin UUT:n kautta saatu entisen Jehovan todistajan tarina. Lisäksi **Joni Valkila** piti etukäteen sovitun yleisöpuheenvuoron seminaarissa. Lain valmistelussa pyritään siihen, että pakottavalla kontrollilla tarkoitettaisiin myös erilaisissa yhteisöissä tapahtuvaa väkivaltaista pakottamista ja kontrollointia. Pakottavan kontrollin kriminalisoinnilla voisi olla merkittävää ennaltaehkäisevää vaikutusta hengelliseen väkivaltaan.

Joni Valkila ja Lapin yliopiston professori **Aini Linjakumpu** tapasivat Opetus- ja kulttuuriministeriön **Hanna Kiiskisen** 15.12.2025. Kiiskinen vastaa uskonyhteisöihin liittyvästä lainvalmistelusta ja valtionavusta uskonhteisöille. Keskustelussa nostettiin esille tarve yhteiskunnan ja uskonyhteisöjen edustajien väliselle vuoropuhelulle. Tähän tarvittaisiin lisää resursseja, koska tällä hetkellä Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on vain yksi työntekijä, jonka alaa uskonyhteisöt ovat.

8.2 Vuoropuhelu uskonyhteisöjen kanssa

UUT:n edustajat tapasivat Suomen Helluntaikirkon edustajat kahdesti vuonna 2025. Tapaamisiin osallistui muun muassa Helluntaikirkon toiminnanjohtaja **Esko Matikainen**. Lisäksi **Thorleif Johansson** esiintyi helluntaipastorien koulutuswebinaarissa 11.12.2025. Aiheena oli UUT:n ja Helluntaikirkon edustajien väliset tapaamiset ja niissä esillä pidetyt aiheet. Thorleif Johansson on laajasti verkostoitunut Helluntaikirkon toimijoiden keskuudessa ja hän tapasi monia kirkon avainhenkilöitä vuoden aikana.

USKOT-foorumi järjesti seminaarin 8.5.2025 otsikolla “Ihmisoikeudet ovat jakamattomia”. Seminaarissa käsiteltiin sateenkaari-ihmisiin kohdistuvan eheytystoiminnan kriminalisoimista. UUT:n edustajista paikalla olivat **Joni Valkila** ja **Thorleif Johansson**.

Pia Puolakka vieraili 21.5.2025 Dialogue for Peace ry:n uskontojen välistä dialogia ruohonjuuritasolla edistävässä työpajassa puhumassa hengellisestä väkivallasta ja UUT:n työstä.

UUT:n edustajat tapasivat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Porvoon hiippakunnan eli Suomen ruotsinkielisten seurakuntien edustajat piispa **Bo-Göran Åstrandin** ja sairaalapappi **Benjamin Häggblomin**. Tapaaminen johti siihen, että UUT:n edustajat **Maria Björkmark** ja **Joni Valkila** pitivät esityksen hengellisen väkivallan ennalta ehkäisemisestä Porvoon hiippakunnan kirkkoherrojen koulutustilaisuudessa Karjaalla 24.9.2025.

UUT:n edustajat ovat tavanneet vanhoillislestadiolaisen liikkeen johtoa harvakseltaan viime vuosien aikana. Uudesta tapaamisesta sovittiin loppuvuonna 2025. Vaikka yhteydenpitoa on harvoin, sitä kuitenkin on.

8.3 Verkosto- ja järjestöyhteistyö

UUT oli Helsinki Priden yhteisökumppani ja osallistui Pride-viikon ohjelmaan. 25.6.2025 järjestettiin UUT:n perinteinen Pride-viikon vertaistukiryhmä. UUT:illa oli oma blokkipaikka Pride-kulkuessa 28.6.2025, jossa marssi noin 25 ihmisoikeuksien puolustajaa. Yhteensä kulkueseen osallistui 100 000 ihmistä.

Lisäksi Helsinki Pride -viikolla Malkus ry, Helsingin seurakuntayhtymä ja UUT järjestivät yhteistyössä Tempeliahaukion kirkolla 26.6.2025 keskustelutilaisuuden ”Pyhää vai politiikkaa? – Antigender-liike, kirkko ja sukupuolen moninaisuus törmäyskurssilla”. **Julian Honkasalo**, **Milla Heinonen** ja **Daniel Talvitie** keskustelivat antigender-liikkeestä, sukupuolen moninaisuudesta ja kirkon suhtautumisesta näihin teemoihin. **Iina Gummerus** piti esittelypuheenvuoron UUT:sta. Osallistujia oli arviolta 100-150.

Joni Valkila osallistui THL:n vetämän kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen ohjausryhmän toimintaan sekä

Ihmisoikeusliiton vetämän kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen ryhmän toimintaan.

UUT:n työntekijät olivat mukana Pakolaisavun ylläpitämässä VeTo-verkostossa, joka on kotoutumista edistävän vertaistoiminnan ja yhteiskunnan vastaanottavuuden valtakunnallinen yhteistyöverkosto. Jäsenyys verkostossa on ollut perusteltua, sillä maahanmuuttajien ja suljetuista uskonyhteisöistä

irtautuneiden välillä on useita yhtäläisyyksiä. Tavoitteena on myös lähivuosina tavoittaa entistä paremmin maahanmuuttajataustaisia tuen tarpeessa olevia.

8.4 Koulutustoiminta

UUT:n yhteydessä toimii hengellisen väkivallan koulutusten asiantuntijatyöryhmä, jonka tavoitteena on edistää hengellistä väkivaltaa ehkäisevän koulutuksen luomista. Työryhmässä on UUT:n asiantuntijoiden lisäksi edustajia yliopistoista, ammattikorkeakouluista ja uskonyhteisöjen yhteistyöelimistä. Tavoitteena on luoda materiaaleja, joita esimerkiksi uskonyhteisöt voivat käyttää työntekijöiden ja vapaaehtoisten kouluttamiseksi. Lisäksi tavoitteena on vaikuttaa oppimateriaaleihin, joita käytetään esimerkiksi peruskouluissa, lukioissa, ammattikouluissa ja korkeakouluissa. Työryhmä haki syksyllä Kordelinin säätiöltä apurahaa näitä tavoitteita edistävää hanketta varten, mutta rahoitusta ei tällä kertaa saatu.

Iina Gummerus koulutti Keski-Suomen etsiviä nuorisotyöntekijöitä 11.4.2025 hengellisen väkivallan tunnistamisesta ja hengellistä väkivaltaa kokeneen kohtaamisesta sekä esitteli UUT:n toimintaa.

8.5 Kokemuspuheenvuorot ja oppilaitosvierailut

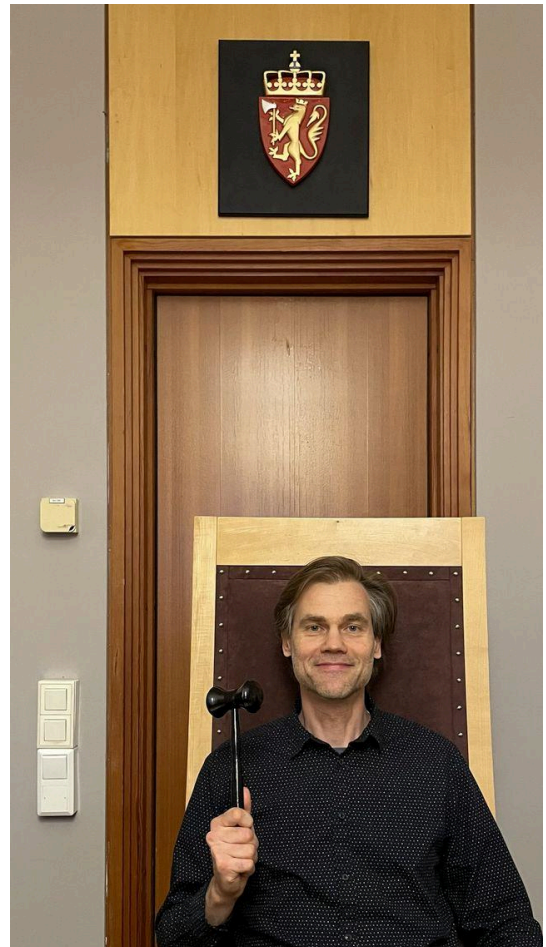
UUT:n hallituksen jäsen **Anne Elisabet Belt** vieraili 2.9.2025 Kruununhaan Sibelius-lukiossa puhumassa opiskelijoille uskonnollisesta yhteisöstä irtautumisesta, vertaistuesta ja UUT:n työstä.

Anne Elisabet Belt ja UUT:n vapaaehtoinen **Pentti Ahonen** sekä hänen puolisonsa **Jyri** vierailivat kokemuspuhujina Tuusulan lukion Hyrylän toimipisteessä 11.11.2025.

UUT:n vapaaehtoiset **Marjut Repo** ja **Pentti Ahonen** puolisonsa **Jyri**n kanssa vierailivat Ylivieskassa Raudaskylän kristillisessä opistossa 4.12.2025 pitämässä kokemuspuheenvuorot ja kertomassa UUT:n toiminnasta työvalmentaja- sekä mielenterveys- ja päihdetyön opiskelijoille. Opiston juuret ovat herännäisyydessä.

8.6 Kansainvälinen vaikutustoiminta

Yhdysvaltain suurlähetystön edustajat **Helen Pack** ja **Maria Kivelä** tapasivat UUT:n henkilökuntaa UUT:n toimistolla 22.4.2025. Tapaaminen liittyi Yhdysvaltojen vuosittain tekemään raporttiin ihmisoikeuksien ja uskonnonvapauden toteutumisesta eri maissa. **Joni Valkila** ja **Iina Gummerus** esittelivät UUT:n toimintaa ja vastasivat kysymyksiin. Keskusteluja käytiin muun muassa eheytystoiminnan kriminalisoimisesta.

Joni Valkila on seurannut tiiviisti tapahtumia Norjassa viimeisen neljän vuoden aikana ja matkustanut seuraamaan käynnissä ollutta oikeudenkäyntiä. Norjan valtio poisti Jehovan todistajilta aseman rekisteröityneenä uskonnollisena yhdyskuntana vuonna 2022. Samalla Jehovan todistajat menettivät valtionavun.

Norjan valtion mukaan Jehovan todistajat eivät täytä rekisteröityneen uskonnollisen yhdyskunnan ja valtionavun edellytyksiä, joihin sisältyy vapaus erota uskonnollisesta yhteisöstä ja lasten oikeuksien kunnioittaminen. Norjan valtion mukaan Jehovan todistajien karttamiskäytännöt loukkaavat uskonnonvapautta ja lasten oikeuksia, koska yhteisöstä ei voi irtautua ilman vakavia seuraamuksia.

Jehovan todistajat haastoivat tästä päätöksestä Norjan valtion oikeuteen. Entiset Jehovan todistajat todistivat oikeudessa kokemastaan karttamisesta ja sen tuhoisista seurauksista. Paikalla oli useita entisiä Jehovan todistajia eri maista osoittamassa tukea niille, jotka todistivat oikeudessa. Jehovan todistajat hävisivät oikeudenkäynnin käräjäoikeudessa vuonna 2024, mutta voittivat hovioikeudessa vuonna 2025. Tätä kirjoitettaessa keväällä 2026 odotetaan Norjan korkeimman oikeuden ratkaisua asiassa.

8.7 Muu yhteistyö

UUT teki yhteistyötä myös kirjailijoiden, taiteilijoiden, tutkijoiden ja useiden opinnäytetyöntekijöiden kanssa, auttaen esimerkiksi informanttien löytämisessä sekä opinnäytetyön aiheiden ja tutkimussuunnitelmien hiomisessa.

9 Lopuksi

Vuonna 2025 UUT:n vaikutus näkyi laajasti niin tuen tarjoamisessa kuin yhteiskunnallisessa keskustelussa. Yhdistys jatkoi aktiivista työtään hengellistä väkivaltaa kokeneiden ja uskonnollisista yhteisöistä irtautuneiden tukemisessa, tarjoten vertaistukea, neuvontaa ja asiantuntijatietoa. Vertaistuesta saatu hieno palaute osoitti toiminnan merkityksen tukea hakevien keskuudessa, vapaaehtoistoiminta kasvoi, ja UUT:n asiantuntijuus sai näkyvyyttä mediassa, oppilaitoksissa, uskonyhteisöjen parissa ja monipuolisessa vaikuttamistyössä.

Mediassa ja julkisessa keskustelussa UUT nosti esiin tärkeitä teemoja. Myös yhteistyö eri sidosryhmien kanssa vahvistui, ja yhdistyksen toimijat kävivät rakentavia keskusteluja uskonyhteisöjen, muiden järjestöjen edustajien, viranomaisten ja tutkijoiden kanssa. UUT:n asiantuntijuus sai lisää tunnustusta, ja UUT on yhä useammin mukana luomassa ratkaisuja uskonnollisissa yhteisöissä esiintyviin haasteisiin.

Kiitämme lämpimästi kaikkia jäseniämme, vapaaehtoisia, tukijoita ja yhteistyökumppaneitamme – yhdessä teemme muutoksen mahdolliseksi.